

INFORMACIJOS

Nr. 28 /51/

1953 m. liepos 8 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra savaitinis Krašto Valdybos organas, skiriamas tik spaudai, rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

PLB EUROPOS BENDRUOMENIŲ PIRMININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Birželio 27-29 dd. įvykusiame suvažiavime apsvarstyti lietuvių bės išlaikymo, bendruomenių ir Lietuvos laisvinimo reikalai. Priimtos tais reikalais rezoliucijos, kurias čia skelbiame.

Iš konkrečių nutarimų pažymėtinas nutarimas steigti generalinį sekretariatą, steigti savo kraštuose Lietuvių Europinio Sąjūdžio skyrius, Europos kraštų išdą, remti Vasario 16 Gimnaziją, remti spaudą, "Britanijos Lietuvių" Europos laidoje pavadinti "Europos Lietuvių" ir kt.

Baigiant suvažiavimo posėdžius, p. Erdm. SIMONAITIS pareiškė, kad jau visa eilė metų jis sveikinęs suvažiavimus ne tik MLT, bet ir žmogaus, kurio jau savųjų tarpe neturime, dr. Storastos-Vydūno vardu. Jo antkapio paminklui pastatyti ir jo raštams išleisti renkamos lėšos. P. Simonaitis prašo bendruomenių atstovus šias pastangas remti. Dr. Vydūno atminimą suvažiavimo dalyviai pagerbė vienos minutės susikaupimu.

Paskutiniame posėdyje pirmininkavęs p. M. BAJORINAS, uždarydamas suvažiavimą, padėkojo atsilankiusiems į suvažiavimą VLIKO nariams, MLT pirmininkui E. Simonaičiui, Vokietijos Krašto Valdybai su jos pirmininku p. Zunde už gerai paruoštą suvažiavimą ir suvažiavimo sekretoriui, p. A. Makarskui, už rūpestingą darbą.

P. Pr. ZUNDĖ, kaip šeimininkas, palinkėjo dalyviams kitam suvažiavimui susitikti Paryžiuje.

PLB EUROPOS KRAŠTŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS, ĮVYKES HANNOVERIJE
1953 METŲ BIRŽELIO 27-29 DIENOMIS, KONSTATUOJA IR NUTARIA:

1. Pagal Lietuvos Chartą ir PLB įstatus, Pasaulio Lietuvos Bendruomenės svarbiausias šio meto uždavinys yra Lietuvos laisvinimas ir dėlto bendruomenių vadovybių pareiga yra į Lietuvos laisvinimo veiklą įsijungti.

Labai vertinant Europinio Sąjūdžio reikšmę Lietuvos laisvinimo bylai, įsteigti savo kraštuose Lietuvos Europinio Sąjūdžio skyrius kiekvienam kraštui priimtinausioje formoje.

2. Priimant domėn pereito PLB suvažiavimo rezoliuciją Lietuvos laisvinimo konferencijos reikalu, dar kartą pareikšti pageidavimą, kad konferencijoje būtų atstovaujamos lietuvių bendruomenės ir kitos didžiosios lietuvių visuomenės organizacijos.

3. Su apgailėstavimu priimant dėmesin, kad iki šiol dar nebuvo sušauktas PLB seimas, kreiptis į VLIKą, kad, nelaukiant PLB nių susiorganizavimo visuose kraštuose, jis imtųsi žygių seimą sušaukti, kviečiant iš tu kraštų, kur lietuvių bendruomenės dar nesusikūrusios, jau esamų didžiųjų lietuviškų organizacijų atstovus.

4. Kovoti prieš didėjantį nutautėjimo pavojų tremtyje dar daugiau sustiprinant savo veiklą lietuviybės išlaikymo srityje. Išlaikyti ir plėsti lietuviškas mokyklas, spaudą, bibliotekas, tautinius-kultūrinius sambūrius. Ypatingą dėmesį atkreipti į šeimą, visomis galimomis priemonėmis gelbstint tėvams auklėti vaikus lietuviškoje dvasioje ir aplinkoje.

Ūgdyti bendruomenėje tarpusavės paramos ir solidarumo dvasią, kad nelaimės, vargo ar nedarbo atvejų lietuvis visuomet būtų pirmoje eilėje pačių lietuvių remiamas ir nesijaustų esąs mūsų bendruomenės apleistas ar užmirštas.

5. Sekmingesniam Europos kraštų bendruomenių veiklos suderinimui, įsteigti PLB Europos Kraštų Generalinį Sekretoriatą. Jo darbo gairės nustatomos PLB Europos Kraštų Valdybų tvirtinamu atskiru statutu.

Generalinio Sekretoriato pareigas pavedama eiti PLB Vokietijos Krašto Valdybai.

6. Kadangi švietimo, spaudos ir propagandos reikalai gali būti geriau sprendžiami tik platesniu europiniu mastu, jų finansavimui įsteigti bendrą Europos kraštų išdą.

Lėšų telkimą, samatas ir išmokėjimus sprendžia Kraštų Valdybos balsų dauguma. Kiekvieno Krašto Valdyba turi vieną balsą.

Išdą statuto nuostatais tvarko Generalinis Sekretoriatas.

7. Vasario 16 Gimnazija Vokietijoje yra labai svarbi lietuviškumo išlaikymui tremtyje ir atsikursimui Lietuvai, todėl visomis galimomis priemonėmis prisidėti prie pasekmingosio lėšų telkimo vajaus gimnazijos namams pirkti ir pačiai gimnazijai išlaikyti pravedimo. Kviesti lietuvišką visuomenę ir organizacijas visame pasaulyje šį reikalą paremti.

8. Kadangi spauda yra viena iš geriausių priemonių lietuviybei tremtyje išlaikyti ir kadangi būtina turėti ir ateityje savaitinį Europos lietuvių laikraštį, pravesti spaudos ir naujų prenumeratorių telkimo vaju.

Surinktos lėšos skiriamos finansuoti "Europos Lietuvio" leidimui.

VLIKo nario, p. Jakš-Tyrio, pranešimas

PLB Europos bendruomenių pirmininkų suvažiavime

P. Jakš-Tyris, kalbėdamas apie Lietuvių Bendruomenę, primena, kad jau N. Lietuvoje buvo svarstoma mintis sujungti užsienyje gyvenančius lietuvius į vieną bendrą organizaciją, kuri gaudama paramos, būtų lyg toji užuovėja, kurioje nuo savo tėvynės toli gyvenamas lietuvis galėtų atsigaivinti ir pakviepuoti tautišku oru.

Paskutiniaisiais nepriklausomybės metais įsteigta Draugija Užsienio Lietuviams Remti nespėjo giliau įleisti šaknų atskirose lietuvių kolonijose, neištengė būti pastovia ir nuolatine tautiškuomo serumo injekcija, naikinančia nutautimo bacilas. Todėl antrojo pasaulinio karo pasekmės mums iškėlė didelį klausimą, ką ir kaip mes turime daryti, kad naujųjų politinių išeiivių masė nenueitų ankstyvesniųjų "laimės jėškotojų" keliais. Naujieji emigrantai atsistojo prieš nepaliestą dirvą: nebuvo jokių tradicijų, kuriomis remiantis būtų galima steigti tokią organizaciją, kuri garantuotų tampresnių ryšių palaikymą tarp išsisklaidžiusių po visą žemės rutulį tautiečių ir tuo būdu neleistų jiems pamiršti savo kilmės ir kultūros.

Jeigu Draugija Užsienio Lietuviams Remti bazavosi savo kraštu, kuris ją visokiariopai rėmė, tai naujos, visus emigrantus apimančios organizacijos tikslas turėjo būti ne tik pačiai išsilaiškyti, bet sudaryti nugarkaulį ir visai mūsų politinei laisvinimo akcijai, sudaryti resursus, kurie atėjus momentui galėtų padėti bolševikų nualintam kraštui dvasiniai ir fiziniai atsigaivinti. Tose tad sąlygose, "kompaktinės masės" gyvenimo Vokietijos stovyklose laikotarpiui baigiantis, 1949 m. birželio 14 d. VLIKas paskelbė vad. "Lietuvių chartą", kurios tikslas buvo suburti visus lietuvius po bendru stogu į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Šios naujos organizacijos, PLB, nešėju turėjo būti nauja išeivija, po visą pasaulį išsiskirsčiusi DP masė. Buvo tikimasi, kad neseniai tėvynę politinių sąlygų priversti palikti, Europoje į Tremtinių Bendruomenę organizuoti lietuviai-iseiviai, ir į užjūrius emigruodami, nepasiduos apatijai ir oportunizmui, bet paliks tautiniai ir politiniai susipratus, tėvynės reikalais besisielodami, aktyvūs naujosios lietuvių bendruomenės nariai ir kūrėjai. Deja, šios viltys tik iš dalies tepasitvirtino, nes naujoji inteligentija susižavėjo materialinėmis gėrybėmis. Prie to prisidėjo ir įvairių kraštų svetimtaučių organizavimąsi kliudantieji įstatymai bei sąmoninga kai kur varoma vyriausybės asimiliacijos politika.

Senoji išeivija PLB atžvilgiu iš karto daugelyje vietų užėmė lyg priešinininko poziciją, apkaltindama naujuosius ateivius noru sugriauti senas, su didele meile ir atsidėjimu įsteigtas ir išplėstas organizacijas. Todėl visur, kur naujoji išeivija sudarė lietuviškos kolonijos daugumą, buvo gana greit vienu ar kitu būdu pereita prie PLB organizacinių formų; gi ten, kur didžiausią svorį turi seni emigrantai, PLB iš karto pateko į nepalankų jai steigtis ir plėstis klimatą. Todėl iki šiol didžiausia lietuvių kolonija pasaulyje - JAV - tebėra dar LOKo stadijoje ir neaišku, kada ten galėsime žengti prie Krašto Valdybos rinkimų. Tas pats pasakytina ir apie P. Amerikos kraštus. Išskyrus naujųjų apgyventas Kolumbiją ir Venecuelą, kitur PLB yra arba tik organizacinė stadijoje, arba, kaip Urugvajuje, ji tokia silpna ir negausi, kad

ją vargu ar mūsų nusistatyta prasme galima iš viso "bendruomenė" vadinti.

Tokiu būdu šiuo metu dar peranksti nustatinėti kokią nors datą PLB seimui šaukti. Abejonės dėl PLB organizacijos reikalingumo ar dėl jos veiklos prasmingumo nėra. Taip pat vyriausio rinkto organo nebuvimas netrukdo atskirų kraštų bendruomenių veiklai. Iš kitos tačiau pusės tenka pasvarstyti, ar prieš keturis metus nustatyta PLB organizacinė forma yra pakankama, ar nereikia kai kurių reformų. Gal reikėtų vieton dabar numatytos subordinacijos seimo išrinktai Vyr. Valdybai eiti prie regionų sudarymo. Tokius regionus esamomis sąlygomis numatau keturis: Europos, Okeanijos, Š. Amerikos ir P. Amerikos. Nevaržant gyvenimo įvairiais juridiniais dėsniais, statutais ar nuostatais, reikėtų šią raidą palikti pačiam gyvenimui ir tik paskui ją įpilietinti, įforminti, pakeičiant gal lietuviškojo Commonwealth'o statutą ta prasme, kad PLB seimą sudarys jau ne atskirų bendruomenių, o regionų atstovai. Be to, gyvenimas vers, turbūt, PLB seime greta atstovų įvesti ir įgaliotinių instituciją.

Konkrečiai siūlau tuo tarpu likti prie esamos santvarkos ir veikti esamo statuto rėmuose: skatinant kaimyninių bendruomenių /regionų/ bendradarbiavimą, pasitenkinant generaliniais sekretoriatais, kurių pareigas eitų viena ar kita bendruomenė.

Pagrindinis PLB tikslas yra kultūriniai-socialinis. PLB-nėje kiekvienas lietuvis turi rasti savo reikalų supratimą. Kraštų Valdybos atstovauja mūsų išeivių interesus prieš valdžios organus, savo patarimais, moraline ir event. materialine parama gelbsti vargan įpuolusius. Šis rūpinimasis atskirais lietuviais yra savaimė suprantamas, turint galvoje automatišką bendruomeniui priklausymo principą. Jei šio principo praktiškas pritaikymas gyvenime kartais ir sutinka kliūtis ir kai kur sunkiai įgyvendinamas, tai vistiek mes negalime jo atsisakyti. PLB pirmoje vietoje reikalinga ne tiek susipratusiems lietuviams, kurie ir beto vienoj ar kitoj formoj dalyvauja lietuviškame visuomeniniame gyvenime, kiek ji turi apimti ir mums gražinti tuos asmenis, kurie, būdami kitoms organizacijos neprieinami, po truputį tolsta ir žūsta mūsų tautai.

Lietuvių Charta, išskyrus 6 paragrafą, pabrėžia grynai kultūrinį PLB charakterį. Priimdama į savo eiles visus lietuvius, pati PLB turi išsaugoti visišką neutralumą visuomenės diferenciacijos atžvilgiu. Didelė PLB žala daro asmeninės intrygos bei su priemonėmis nesiskaitančioji partinė kova, kurioje tolerancijos ir svetimų pažiūrų respekto trūkumas neleidžia prie bendro stalo susisėsti visiems lietuviams. Bet kokią norą paglemžti PLB kokiai nors politinei srovei tenka traktuoti kaip nusikaltimą savo tautai ir tiems uždaviniams, kuriuos mes šioje situacijoje esame priversti atlikti.

Iš kitos pusės tenka pasakyti, kad bendruomenė nėra įsteigta tam, kad joje išstirtų kitos organizacijos. Atvirkščiai, atskiros organizacijos turi būti PLB nešėjos ir sudaryti jos užnugarį bei nugarkaulį. Komunikacijai tarp atskirų organizacijų ir PLB suintensyvinti yra naudinga, kad PLB organuose visur dalyvautų bent svarbesniųjų organizacijų atstovai. Net ir proporcinis PLB organų rinkimas nėra priešingas PLB charakteriui.

Įnešdamas konkurencijos principą, jis sukelia susidomėjimą bendruomene, verčia pasitempti atskiras organizacijas ir tuo pagyvina visuomeninį gyvenimą.

Absoliutinį politinio neutralumo reikalavimą sunku suderinti su reikalavimu, kad kiekvienas lietuvis būtų savo "tautos ambasadorium" gindamas visur ir visuomet savo tautos ir valstybės interesus. Nežiūrint daugelyje kraštų legaliai veikiančių komunistų partijų, komunizmą vargu ar galima kvalifikuoti kaip normalios tautinės diferenciacijos faktorių. Todėl ir kova su komunizmu, su jo idėjų infiltracija negali būti kvalifikuojama įsijungimu ir krašto parlamentinę kovą, užėminas partiniai politinės pozicijos. Todėl ir Lietuvių Chartos 6 paragraf. yra sakoma, kad lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą valstybę". Šis nuostatas, įpareigodamas bendruomenę remti mūsų politinę akciją ir tuo būdu įrikiuodamas ją į antibolševikinį frontą, dar neuždėda jai partiniai-politinio aspekto įprasta prasme. Bet PLB veikla anti-komunistinėje akcijoje privalo būti labai atsargi, labiau remiančio, negu vadovaujančio charakterio.

Tiek pačiam VLIKui, tiek įvairioms kitoms mūsų politinėms institucijoms, reikalinga yra politiniai aktyvi masė, kuri būtų emigracijoje mūsų politinės kovos nešėja ir vykdytoja. Bet pasiduoti pagundai įvairiuose kraštuose tautines bendruomenes įtraukti į antikomunistinę akciją, reikėtų palaidoti visą PLB, dar jai visiškai neužsibaigus organizuoti. Todėl ir tenka Lietuvių Chartos minėtą 6 paragrafą interpretuoti ta prasme, kad PLB įvairiomis formomis remia mūsų politinę akciją, siekiančią kraštui laisvės ir nepriklausomybės, pati, kaip tokia, aktyviai į ją neįsijungdama. Mums reikia visuose kraštuose turėti vieną legalią organizaciją, kuri, besirūpindama lietuvių kultūra ir socialiniais tautiečių reikalais, burtų apie save visas jėgas, pirmoje vietoje kultūrinės pajėgas.

Išsiskirsčiusių pasaulyje lietuvių įtraukimas į politinę akciją turi vykti šalia bendruomenės, jos neidentifikuojant. Tam reikia rasti tinkamas formas. Viena iš tokių formų yra Europos Sąjūdis, kuris lietuvių visuomenėje dar nėra pakankamai populiarus. Tiesiogiai jį organizuojant, iš nedidelio inteligentų būrelio padarius jį plačią organizaciją, jis galėtų suvaidinti didelį vaidmenį politinėje lietuvių akcijoje. Jis dar ir tuo parankus, kad šia forma mes lengviau galėsime prieiti prie svetimųjų visuomenės, svetimųjų politikų Europos Sąjūdžio forume mūsų balsas lengviau prasiverš pro įvairias kliūtis, greičiau bus kitų išgirstas.

Pagal šią schemą mes turėtumėm dvi bendrinio pobūdžio organizacijas: a/ kultūriniai-socialinius reikalus tvarkančią, visus lietuvius apimančią PLB ir b/ Europos Sąjūdį, kuris rūpintųsi mūsų politinės linijos populiarinimu savųjų tarpe ir keltų bei supažindintų su mūsų tautinėmis problemomis svetimą visuomenę. Lietuviško Europos Sąjūdžio organizacija neturėtų ribotis Europa. Jis gali savo veiklą išvystyti ir užjūrio kraštuose bei tapti visų pasaulio lietuvių organizacija.

Jaunuomenės švietimas atlaikytų tautinio išstipimo pavojus. Jeigu svetimųjų papročiai ir tradicijos, jų gyvenimo stilius ir galvojimo būdas palengva pradeda veikti vyresnius, tai ką bekalbėti apie mažus lietuviukus, kurie nei savo tėvynės neatsina, nei mūsų "nenormalią" padėtį įstengia suprasti. Nėra lengva kovoti prieš nutautimo tiesiog "biologinį" procesą ir tai kovai turi-

me įtempti visas jėgas. Vienas iš svarbiausių emigracijoje uždavinių yra laimėti tautai emigracijoje augančią kartą. Šioje kovoje dėl jaunuomenės pirmąją vietą užima mokykla. Todėl LIT nuolatiniiais raginimais kviečia nesigailėti pastangų, steigiant lietuviškas mokyklas. Efektingiausias kelias būtų normalių, pagal krašto įstatymus veikiančių, pradžios mokyklų kūrimas, kuriuose turėtų būti išeinama nustatyta krašte programa, o šalia dar dėstomi lituanistikos dalykai.

Ne visur krašto įstatymai yra palankūs tokioms mokykloms. Daugkur ir vaikų skaičius joms steigti bus nepakankamas. Todėl, kur nepajengiama įsteigti normalių pradžios mokyklų, reikia organizuoti bent savaitgalio bei vargo mokyklas. Gal jos laikui bėgant galės išsivystyti į normalias mokyklas.

Vargo mokyklų tinkamam veikimui kliūtis yra nebuvimas suvienodintos programos. LIT rūpinasi šį trūkumą nugalėti. Tuo tikslu norima suorganizuoti prie LIT švietimo komisija, kuri paruoštų vargo mokyklų specialią programą. Sudarius šią programą, reikėtų intensyviau rūpintis atitinkamų tai programai vadovėlių leidimu. Švietimo komisijos rūpestis būtų surasti asmenis vadovėliams parašyti, patikrinti jų tinkamumą ir juos išleisti. Trečias švietimo komisijos uždavinys bus sudaryti projektą, pagal kurį mūsų vargo mokyklos turėtų veikti. Be programos suvienodinimo būtų naudinga įvesti tam tikrą sistemą su egzaminais, baigimo pažymėjimais ir pan.

Viena iš sunkiausiai išsprendžiamų problemų yra lėšų telkimas. Jų reikia ir politinei akcijai, ir mokykloms, parodoms, knygoms ir tt. Aukas renka ir Tautos Fondas, ir ALTas, ir bažnyčios, ir net privati asmenys. Nors rinkėjų tikslams nieko negalima prikišti, bet nereikia užmiršti, kad finansuotojas yra tas pats emigrantas-naujakuris. Todėl reikėtų pagalvoti apie tų tikslų koordinavimą, jų skubotumo ir svarbos eilės nustatymo, kad toliau spontaniškai veikdami neprietume bankroto. Turėsime daug įvairių fondų, kasų ir rinkliavų ir tik labai nedaug pinigų. Tuo būdu ir gražiausi planai grius dėl lėšų stokos.

Šiam pavojui išvengti VLIKas neseniai paskelbė Tautos Fondo statutą. VLIKas nemano užkirsti kelio privačiai iniciatyvai ir visą mūsų veiklą, jei taip galima išsireikšti, pavesti įvairiems organams, veikiams ir kitoms biurokratinio pobūdžio institucijoms. Rinkliavų suderinimui LIT mano, kad šiuo metu yra nepaprastai suaktualėjes Kultūros Fondo steigimas, kurio uždavinys būtų finansuoti PLB veiklą. Atteityje visos lėšos turėtų plaukti dviem kanalais, koncentruojamos 1/Kultūros Fondo kultūriniais PLB uždaviniams ir 2/Tautos Fondo, VLIKO vykdomai politinei akcijai.

Prie atskirų kraštų PLB steigimini Kultūros Fondo skyriai, kurie, veikdami automatiškai, finansuotų PLB krašto valdybą ir atskirų asmenų sudarytus projektus, nustatydami jų svarbumo ir skubotumo eilę. Kultūros Fondo konkretesnį vaizdą galima bus nustatyti išsiaiškinus su jo pirmaisiais iniciatoriais. Kiekvienu atveju teks iš naujo apsvarstyti jo statutą ir pritaikyti naujoms sąlygoms, atsižvelgiant į naujo faktoriaus - PLB - atsiradimą.

LIT paskutiniame aplinkraštyje Nr 11 nustatyta tvarka didesnių lėšų reikalaujančiais atvejais krašto valdybai teks kreiptis į LIT, kuri, susitarus su T. Fondo valdyba, skelbs vajų ar kitokiu būdu rems krašto bendruomenės valdybos projektui įgyvendinti pinigų kaupimą. Šis būdas, užkirsdamas kelią įvairių fondų bei rinkliavų "inflacijai" manau, užtikrins jų didesnę efektingumą. Tik visi kartu dirbdami, glaudžiai vienas su kitu bendraudami, jausdamiesi tikrais broliais, mes galėsime atlikti tuos uždavinius, kuriuos laikas ir situacija mums iškelia.

DANIJOS BENDRUOMENĖS PIRMININKO Č. ŠLIAŠINSKO PRANEŠIMAS

PLB Europos bendruomenių pirmininkų suvažiavime

Danijos lietuvių bendruomenė yra labai silpna. Ji apina visus lietuvius, kurių šiuo metu Danijoje yra 128, iš jų 28 vyrai, 87 moterys, 9 mergaitės ir 4 berniukai. Didžiausias lietuvių susibūrimas yra Kopenhagoje - 46 lietuviai. Kiti yra išsiklaide po kraštą ir sunkiai pasiekiami. Iš bendro moterų skaičiaus 56 yra ištekėjusios už danų.

Lietuvių Danijoje 1945 m. buvo apie 5000. Tada ir vyrų bei moterų skaičiai laikėsi pusiausvyroje. Emigracijos eigoje labiau atsiliko moterys, iš dalies dėl pažinčių su danais, o vyrai labiau naudojo emigracijos galimybes.

Daugumas lietuvių pradeda nutautėti, viešuoju kalba daniškai, aiškindami, kad jiems danų kalba lengviau susikalbėti. Lietuvių bendruomenės Danijoje vaizdas nuveda optimizmą ir kelia didelio susirūpinimo. Stengiamasi tautiečius pasiekti bent biuleteniais. Kas mėnesį daromi susirinkimai, kuriuose pasidalinama įspūdžiais ir aptariami eiliniai reikalai, bet susirinkimuose mažai kas dalyvauja. Kartais susirinka tik vos 5 - 6 žmonės. Solidarumo mokestis renkamas iš dirbančiųjų vyrų po 3 kronas, moterų 2 kronas, o nedirbančiųjų - po 50 ūrų. Surinktų mokesčių vos užtenka biuletenio popieriui ir pašto išlaidoms apmokėti. Ir atstovo kelionei į suvažiaviną kasoje pinigų nebuvo. Sunkumų sudaro ir įstaigų laikysena. Susirinkimams reikia gauti policijos leidimas, kuris nevisada duodamas.

Materialiniai paramai veikia BALFas, o jo atstovas Danijoje gerai pažįsta Lietuvą, myli lietuvius ir jiems kuo galėdamas patarnauja. BALFo kasoje dabar yra apie 1.800,- kronų, kurios laikomos atsargoje, kad galėtų būti sušelpti į nelaimę patekę lietuviai.

Užsieniečiai moka Danijoje tuos pačius mokesčius kaip ir vietiniai ir naudojami visa socialine pagalba. Teisiniu atžvilgiu lietuviai traktuojami kaip paprasti užsieniečiai. Pasais Danijoje niekas nesidomi ir jie nereikalingi. Tik keliaujant į užsienį duodamas svetinščalio pasas.

Kol lietuvių Danijoje buvo daug ir veikė lietuvių chorai, tai santykiškai su danais buvo gyvi. Jie savo lėšomis atsikviesdavo lietuvių choras koncertams, kur lietuviai padarydavo didelio įspūdžio. Iš tų laikų lietuvių vardas krašte yra garsus.

Lietuvybės reikalai atstovaujami Danijos partijose, įstai-gose ir organizacijose. Išleista ir išdalinta danų kalboje brošiūra. Surastas kontaktas net su Norvegijos darbininkų partija, kuri savo keliu išleido brošiūrą apie tai, kaip ir kas darosi dabar sovietų pavergtuose kraštuose. Šio suvažiavimo proga reikėtų rasti priemonių kovai su nutautėjimu.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VOKIETIJOJE CHRONIKA

- - Be biuletenyje jau paskelbtų sveikinimų, birželio 27-29 d. Hannoverijoje įvykusį suvažiavimą sveikino raštu Lietuvos įgaliotas Ministeris Prancūzijoje, p. dr. S. BĄCKIS ir Lietuvos Pasiuntinys prie Šv. Sosto, p. Ministeris GIRDVAINIS.

- - Vokietijos lietuviai toliau aukoja, neragunami, Gimnazijos Namams, jų sunkiose gyvenimo sąlygose aukodami po 5, 10 ir net 50 DM ir tuo parodydami tikrą pasiaukojimo dvasią.

Tokių aukų gauta iš Munsterio Lietuvių seniūnijos 100,50 DM, suaukotų 20 seniūnijos lietuvių, Seniūno, p. dr. A. Dulskio, ir aukų rinkėjo, p. V. Kurgono pastangomis.

Bad Oeynhausen gyvenantis lietuvis, p. Zignantas LEVICKAS, paaukoko iš savo kuklių pajamų Gimnazijos Namams 50,- DM.

Vokietijos Krašto Valdyba ir Vasario 16 Gimnazijos vadovybė reiškia aukotojams nuoširdžią padėką.

- - Vokietijos Krašto Valdyba, gavusi iš Memmingeno apylinkės aliarmuojančių žinių apie lietuviuose vykdomus apklausinėjimus, kuriuose vokiečių socialinės globos įstaigos teiraujasi apie užjūrio gimines ir tų giminių antrašus, kreipėsi birželio 23 d. raštu į Bavarijos Vidaus Reikalų Ministerijos valstybės sekretorių, prašydama paaiškinimo, kuriais tikslais tie apklausinėjimai pravedami ir nurodydama į jais sukeltą neramumą, jų tikslų neaiškumą ir liūdnus tokių apklausinėjimų praeityje patyrimus, dėl kurių apylinkėje susidarė neramios nuotaikos. Atsakymas dar negautas.

- - Vokietijos Krašto Valdyboje lankėsi, pakelėje iš Washingtono į Kairo, buvęs IRO direktorius Hannoverijoje, Mr. Roger K. Aekley. Mr. Aekley skiriamas JAV valstybės departamento Amerikos pagalbos tvarkymo reikalais į Kairo. Pravažiuodamas aplankė jam pažįstamus Krašto Valdybos bendradarbius ir susidomėjęs teiravosi apie lietuvių tolimesnę veiklą ir rūpesčius.

- - Julius Groos, Heidelberg, leidykla kreipėsi į Vokietijos Krašto Valdybą su pasiūlymu prisidėti išleisti Prof. Senn'o "Litauische Sprachlehre" antrąją laidą. VKV, pritardama tam sumanymui, veda su leidykla tuo reikalu derybas.

- - Gražiamame Steyerbergo pušyne, prie upelio, liepos mėn. 1 iki 10 d. apie 80 lietuvių skautų ir skaučių, susibūrę dviejuose rajonuose, stovyklauja.

Vasaros stovyklai vadovauja p.p. A. Venclauskas ir O. Gešventas. Negavus stovyklai pakankamai lėšų, maistas stovyklautojams duodamas vidutinis. Tuojuo po skautų stovyklos, liepos 10 d. prasideda toje pačioje vietoje neorganizuoto lietuvių jaunimo vasaros stovykla, kuri užtruks iki liepos mėn. 31 d.

Iš Bonnos apylinkės veikios ir gyvenimo

Netoli Bonnos, Vakarų Vokietijos sostinės, ant gražaus kalno, nuošalioje vietoje, tarp žaliuojančių miškų, senoje, nuo bombardavimo nukentėjusioje Annaberg pilyje, įsikūrė pabaltiečių studentų bendrabutis, kuriame gyvena Bonnoje studijuoją lietuviai, latviai ir estai. Lietuvių studentų yra mažiausia - 6 studentai. Visos trys tautybės turi išsirinke bendrą 6 asmenų studentų atstovybę, kuri rūpinasi visais studentų reikalais.

Studentų atstovybė Annaberg pilyje surengė Birželio 14 minėjimą, pakviesdama svečiais į minėjimą Baltisches Forschungs Instituto direktorių, prof. p. Sturm, užsienio studentų katalikų atstovą, kun. dr. Steinberg ir evangėlikų studentų atstovą kun. Ziegler. Minėjimas pradėtas pamaldomis už pabaltiečius trentinius, rusų kalėjimų kankinius ir žuvusius nelygioje kovoje dėl tėvynės. Prof. Sturm pasakė ilgą ir gražią tai dienai pritaikytą kalbą. Studentų vardu kalbėjo stud. teologas P. Urdze. Nuoširdžias, pilnas užuojautos kalbas pasakė kun. dr. Steinberg ir kun. Ziegler, pareikšdami vilties, jog ateis laikas, kada galėsime visi be jokios baimės grįžti į numylėtas ir laisvas tėvynes.

Kitą sekmadienį, birželio 21 d., pabaltiečiai studentai susilaukė svečių dainininkų "Klingende Brücke" su visai ypatinga programa. Tai p. Gregor vadovaujamas 40 vokiečių dainininkų choras, pabaltiečių liaudies dainų mėgėjų. Choras labai mišrus ir amžiaus ir profesijų atžvilgiu. Nei vienas iš jų nėra buvęs Pabaltijo kraštuose, bet gerai žino dainuojamų dainų turinį ir reikšmę.

Po pamaldų ir stud. teol. Urdzės pamokslo svečiai buvo pavaišinti pietumis, kuriuos studentai jiems suruošė, patys penktadienį atsisakydami nuo pietų ir sudėdami svečių vaišėms po 1,50 DM. Pradėdamas programą, chorvedis, p. Gregor, pasipuošęs lietuvių, latvių ir estų tautinėmis juostelėmis, paaiškino kieno kokia vėliava yra ir kad iš čia turimų spalvų galima sudaryti bet kurią Europos valstybės vėliavą. Prieš dainuojant kiekvieną liaudies dainą, davė plačią tos dainos charakteristiką.

Po latvių ir estų dainų, padainavo lietuvių liaudies dainas "O kad išauštų aušrelė", išverstą į vokiečių kalbą 1877 m. ir "Atlėkė gulbių pulkelis". Šias dvi dainas dainavo vokiškai, nes neturėjo lietuviško teksto. Lietuviškai dainavo "Pasvarsčyk antela" ir Strolios "Valiok dalgele, valiok...". Pavakary, prie kavutės, svečiai ir studentai pakaitomis dainavo lietuvių, latvių ir estų liaudies dainas. Programos pasiklausyti buvo atvykusių iš Bonnos vokiečių ir anglų, be to, skambant dainos garsams, prisirinko daug sekmadienio iškylautojų. Vėlai vakare latviai ir lietuviai pašoko tautinių šokių, o svečiams išvykstant sudainuota jų pageidavimu "Eisim broleliai namo, namo..." ir "Sudiev, sudiev, sudiev..."

Bonnos universitete p. A. Žarskus apgynė disertaciją "Der Aufbau des Strafvollzuges im Litauischen Staat" ir gavo teisių daktaro laipsnį. Antanas Žarskus gimė 1914. I. 22 d. Anykščiuose. Teisių mokslą pradėjo studijuoti Vilniuje, o trentyje tęsė Pabaltijo universitete Hamburge ir Rhein. Fried.-Wilh. Bonnos universitete. Dėl ligos 1949 m. studijas buvo nutraukęs. Pasigydęs bandė emigruoti į JAV, o nepavykus emigracijai rankų nenuleido, dirbdamas Wentorfe užbaigė rašyti disertacinį darbą, praktikavosi be atlyginimo vokiečių apylinkės ir apygardos teismuose ir ruošė egzaminams. Be pakankamų lėšų, nesulaukęs paramos, vis dėlto baigė studijas. Atvykęs į Bonną, sutelkė čia gyvenančius lietuvius, įsteigė PLB Bonnos apylinke, kuriai pirmininkauja. Apylinkėje susitelkė 80 narių.

xxxXxXxxx
 XxX